

Francia parlamenti küldöttség Szegeden

Az Országos Földtani Intézet vendégeként Magyarországon tartózkodó közel harminc tagú francia parlamenti delegáció tegnap, szerdán Szegedre látogatott. Céljuk az, hogy tanulmányozzák a termálvizek felhasználásának lehetőségeit, gazdaságosságát és magyarországi módszereit. A városi tanács székházában Prágai Tibor tanácselnökhe-

helyettes fogadta a küldöttséget és tájékoztatta őket arról, hogy Szegeden miként használják fel a termálvizet. A megbeszélés után a delegáció ellátogatott Odeszszába, megismerkedett a klinikai fűtésével is, később pedig Tiszaszigeten megtekintették a termálkertészetet, valamint a sertéstelepet. A delegáció még tegnap viszáztazott a fővárosba.

Korszerűsödnek a tanácsi vállalatok

A munkakörülményekről, a szociális ellátottságról, a munka biztonságáról és a bérén kívüli juttatások alakulásáról tárgyalt szerdai ülésén a Helyiipari és Város-gazdasági Dolgozók Szakszervezetének központi vezetősége. Megállapította, hogy a szakszervezet érdekkörébe tartozó valamennyi ágazatban és a vállalatok döntő többségénél lényegesen javultak a munkakörülmények. Az utóbbi években új, korszerű üzemek épültek, és épülnek jelenleg is, egészségtelen pinceműhelyeket számoltak fel, nagymértékű a technikai

fejlődés, elsősorban a Könyv-nyúipari Minisztérium ágazati irányítása alá tartozó tanácsi vállalatoknak. A bizton-sági munkavégzés feltételeit elsősorban a közmű-és kommunális szolgáltatást ellátó és építőipari tevékenységgel foglalkozó vállalatoknál kell tovább javítani. A bérén kívüli juttatások az utóbbi esztendő átlagában számottevően nőttek, különösen a nagycsaládosok és a gyermeküket egyedül nevelők körében. A különböző vállalatok dolgozói lakásépítésének támogatására csak a múlt esztendőben több mint 29 millió forintot fordítottak,

Szembenézni vagy kitérni?

K ezdetben talán gondolni se mertünk volna rá, mégis tény, hogy a mai „fuvalázó békekornak” is megvannak a sajátos és tartós gondjai. Korántsem először beszélünk ezekről, s ha olykor hiábavalónak tűnik is minden erőfeszítés, tovább kell prédikálnunk rendületlenül, miként azt a halaszgú Jónás cselekedte a bibliai mese szerint.

Egy jótányit sem engedhetünk abból, hogy a demokrácia mindig csak olyan mértékű lehet, amennyi öntudat érlelődik a társadalomban politikai munkánk nyomán. Tehát a dologkerülőkre, a kákán is csomót kereső kötekedőkre, a szocializmus ügyét lejáratni akaró rosszindulatú elemekre nem kell nagyon odafigyelni. Am annál nagyobb szükség van a tisztességes emberek véleményére mindenütt az életben, hiszen — ehhez kétség sem férhet — csakis a vélemények és ellenvélemények út-közése szülhet mindig újat, egyre tökéletesebbet.

Változatlanul zavar azonban valami. Néhányszor szem- és fültanúja voltam már, hogy a közélet fonák-ságai megmutatásának szükségét hangoztató politikus szavait — hogy úgymondjam — nem kellő komolysággal fogadta a gyűlés közönsége. Nem bizony. A kérdés érintésekor rendszerint fölélen-kült a hallgatóság, az addig nyugodtan figyelő-tünődő emberek közül többeknek mindjárt akadt közölnivalója a szomszédjával, jöllehet később, amikor meg kellett volna hányni-vetni a problémát, a teremben süket csend kezdett uralkodni. Jól tudom, bőven vannak aktívabb összejöveletek is, a föl-szólalók azonban itt gyak-ran ugyanazok, legfeljebb a sorrend változik néha. Leg-több helyen kétségtelenül rendes kerékvágásban men-nek a dolgok, tehát nincs kü-lönösebb ok a vitatkozásra. Sok-sok tapasztalat mégis arra vall, hogy a „minek szóljak” reagálás általában rendtelenséget, közömbössé-get vagy bizalmatlanságot palástol.

Az ilyen politikai vagy termelési értekezletek, akár-hogyan nézzük is, megbíz-ható tükrörképei a manapság is oly sokat emlegetett de-mokratizmusnak, annak a sajátos helyzetnek, hogy hely és mód ugyan van nálunk éppen elég a beleszólási jo-gok gyakorlására, csak ehhez nem mindenütt tapasztalható lankadatlan kedv és neki-gyűrőzközés. Hiába a türelmes biztatás, nagyon sokan mint-ha éreznék, hogy in-kább csak a formalitás, az illendőség kedvéért hangzik el a sztereotip kérdés: „kinek van véleménye?” Egy szó-vegminta, amelyet valószínű-leg életpéldázat fogalma-zott: „Senki nem szereti, ha a saját hatáskörében föl-lelhető fogyatékoságokat em-legetik előtte.”

Nézőpont kérdése, szokták mondani, hogyan ítéljük meg a dolgokat, jelenségeket és

az emberek magatartását. Mert ugye, ha úgy nézem homorú, ha így nézem dom-ború. Van, aki gerinctelen-séggel vádolja és szidja azo-kat, akik még felelős poszton is csak lapítani, lavírozni lát-szanak, s tartózkodnak akár a legártalmatlanabb ellent-mondástól is. Mások rögtön pártjukra állnak az ilyenek-nek, mondván, hogy „ez kor-tűnet apaskám, manapság leg-bőlsebb dolog félreállni, csak a bolond teszi ki magát az infarktus veszélyének”. Fon-tos beosztású elvtársakat is hallottam már úgy vélekedni, hogy „ne igazad magad paj-tás, majd megoldanak min-dent az okosok”.

Dehát ez borzasztó! Kik azok? Vannak ilyenek csak-ugyan, vagy inkább kitalált figurákról van szó, akiket mindenért okolhat a fardat, esetleg elkényelmesedett em-ber? És egyébként is, mi te-szi emberré az embert, s fő-legi mi teszi kommunistává a kommunistát? Szerintem semmiképpen nem az, hogy nagy ívben kikerül a társa-dalmi gondokat és mihelyt teheti, menekül a hobbikert-jébe, félrehúzódik ferblizni, vagy otthon jó fejére húzza a takarót. A párt arra tanít-buzdít, legyünk mindig ott, ahol a legnehezebb, ahol leg-több segítségre szorulnak a dolgozó emberek. A költő, mai életünk meggyőződéses éneke az állította, hogy „mindig égni kell”. A tévé-ben nemrég jeles tudós bi-zonygatta, hogy „az életet élni kell”. Hát akkor szabad azt latolgatni, hogy érde-mese-e, kifizető-e szembe-szállni a bajokkal és a bajok iránti közönyt? Talán csak nem önző, beburkolózni ké-szülő kispolgáriság silányítja a kommunista egyikét-má-sikát is?

Azt mondják, cseppet sem hálás dolog észrevenni, sőt szóvá is tenni a baklövése-ket, vagy a nemtörődömsé-get. Ebben föllelhető némi igazság. Az érintettek, vagyis azok, akik találva érzik ma-gukat, bizony könnyen oda-vágják a leghiggadtabb bí-rálónak is: miért nem az eredményeket veszi észre, hiszen a vak is láthatja, ab-ból sokkal többet produkál-tunk. Csakhogy egyre többen úgy vannak vele, hogy a leg-szebb jelszavakkal, sikere-ink örökös ismétlésével sem jutunk előbbre. Ez csak arra való lenne, hogy a be-képzeltségre hajlamos hiva-talokok végképp elrugasz-kodjanak a valóságtól és csakugyan elhiggyék, hogy ami szépet és jót csináltunk gyárban, vagy bárhol másutt, az egyedül nekik köszönhető. Aki ennyire eltájtolták ma-gukat, azokat helyes útra kellene téríteni. Mindazt, amit a párt vezetésével a nép megteremtett magának, azt egyes személyek semmikép-pen sem sajátíthatják ki. Vitatkozni kell velük, vál-lalva az effajta küzdelem-nek a kockázatát. Háború ez, ha úgy tetszik, s a háború-ban néha bizony meg is lehet sebesülni. És vajon ki ígér-hetne sértetlenséget azok

számára, akik vállalják ma-napság is a forradalmi har-cot? Nagy szükség van rá, mert tudjuk, a szocializmus építése közel 30 év múltán sem diadalmenet, hanem gyakran késhegyig menő csata mindenfajta maradi-sággal és szubjektívizmussal szemben.

Mire való lenne elkendőzni, hogy furcsa nép vagyunk mi, olykor magunk se értjük ön-magunkat. Minél jobban élünk, annál hajlamosabbak vagyunk a melldőngetésre, a kelletnél jobban óhajtjuk a babért, a dicsfényt és hamar elfelejtjük a múlt nehéz küzdelmeit. Könnyen elsza-lad velünk a ló — ahogyan a falusiak mondanák. Kádár János elvtárs 1957. június 27-én, az MSZMP országos értekezletén (tehát az ellen-forradalmi kísérlet után alig nyolc hónappal) szükségsz-mek tartotta arra figyelme-ztetni a párttagságot: „Igen nagy szükség van arra, hogy leszámoljunk az elbizakodott-sággal.” Nem különös ez? Már akkor. És azóta is, saj-nos, többször volt szükség ilyen előrelátó intelemre. A X. pártkongresszus határoza-tában ez olvasható: „Pár-tunknak úgy kell dolgoznia, hogy a jövőben is részöl-galjon a nép bizalmára... A párt élcsapat-jellege döntően függ attól is, hogyan fejlőd-nek kapcsolatai a tömegek-vel.”

Világos mint a nap; a párt szándékait a kommunistáknak kell elsősorban megvalósítaniok. Nem valamiféle presztizs-okok miatt, hanem azért, hogy mindenütt jól érezzék magukat a javukat megter-melő emberek, haladósabb legyen a munka, ami köz-vetlenül hat a társadalom boldogulására. De ha valaki-nék netán kétségei lennének afelől, hogy a párt ma is változatlanul fontosnak tar-tja a dolgozók tevékeny köz-működését a hibák folya-matos kijavításában, hadd idézzünk a Politikai Bizottság jelentéséből, amelyet a Közoonti Bizottság 1973. no-venber 28-i ülésén elfoga-dott: „A negatív jelenségek elleni harc nem fejlődött meg a kívánt mértékben. Sokhelyütt kényelmességből, az egzisztenciális függés alapján kialakult jogos-jogtalan félelem miatt nem bírálják az egyes párttagok-nál jelentkező hibákat, jel-lembeli torzulásokat.”

Mostanában elég gyakran hallható: „Érdemlegeset úgy sem tud a melós mondani, hisz’ nem látja az összefü-géseket, nem ismeri a ma-gasabb politikát.” Egyik tévesz-elnökünk így méltat-lankodott: „Hová jutnánk, ha az én prémiumomat Mari-néi állapítaná meg.” Isme-rősom meséli: a főnöke jól lekapta, mert egy kimutatá-sában — úgymond — téves adat szerepelt. Ez a jöember utánanezett a dolognak és kiderült, neki volt igaza, nem a főnökének. Mégis rá-hagyta, mert szerinte „nem érdemes háborgatni az öre-get, igen érzékeny az ilyes-mire.” Hát ez van, kérem szépen. De ne dobjunk rö-gtön követ a „ráhagyókra”, mert tegye ki-ki szívére a kezét: ha az ő főnöke is króni-kus érzékenységgel szem-vedne, vajon bekopogtatna-e hozzá, hogy kiigazítsa mellé-fogását? Ugye „nem jelle-mző”, mint a Kicsoda-micsoda-ban szokták mondani.

A kritikára allergiás elv-társak vagy akár pártónki-vüliek elgondolkozhatnak azon, hogy ebben az ország-ban maga a párt tárja föl-leghamarabb és legkövetke-zetesebben a hibákat. És

melegen üdvözlendő, hogy nemcsak „odafont” tapasztal-ható ez a kendőzetlen élet-elemzés, hanem mind gyak-rabban szűkebb pátriánkban is. A városi pártbizottság ülésein legutóbb is szene-délyesen és felelősséggel mu-tattak rá mind az előadók, mind a föl-szólalók arra, hogy hol, milyen problémák állnak utunkban. Nem várják tehát meg, hogy valahonnan kívül-ről jöjjenek a figyelmeztető jelzések, hanem a hívók el-szigetelésére késedelem nél-kül mozgósítják a párttagsá-got. Ellentmondásos helyzet: erősödött a pártban az erkölcsi igényesség és mind erő-teljesebb az immoralis ma-gatartás elítélése, közben azonban változatlanul körül-ményes, nehézkes például a munkások felszólalása, a gaz-dálkodás ügyeibe. Bizony, a végrehajtásban bűzlék vala-mi. A gyárban, kerületben, intézményben, hivatalban még ma is elég sok az olyan ember, aki fél „a nagy tár-sadalmi szabadságtól”, csúri-csavarja-vitatja az egyérel-mű központi döntéseket is: igyekszik félremagyarázni a határozatokat saját szája-je szerint; rátart és bebiztosít-itt is lefarag a demokratiz-musból egy keveset meg ott is; elködösíti a fonákosságokat. Már vicc is született arról, hogyan viszonyulnak egyesek a demokratizmus problema-tikájához: „Nem a kifli lett kisebb, hanem a szátók lett nagyobb.” Erződik ebben bi-zonyos nehezítés, illetve nosztalgia a régebbi esztén-dők iránt, amikor —ők úgy érzik — nem forszírozta a párt ennyire a tömegkapcsolat erősítését.

Pedig a dolgozóktól való idegenkedés nem jó semmire, még a nyereség is könnyen megcsappanhat miatta. Aki nem a közösség érdekében cselekszik, ha örökre a szá-mok bűvöletében él, és csak a fölöttesek fejé pislog, hogy azok nem neheztenek-e va-lamiért — nos az ilyen bi-zonytalan és határozatlan ember fölmérhetetlen kárt tud csinálni. Az ilyen ember nem az igazságot keresi, az ilyen ember közömbös a munkások hangulata, gond-jai iránt, őt csak saját elő-menetele és nyugalma érdek-li. Úgy van vele, inkább elégedetlenkedjek az egész kollektíva, de veregesse meg a vállát az, aki a hivatali ranglétrán fölötte áll.

Még az a jó, hogy a párt következetes saját határoza-tainak érvényesítésében. Hogy mást ne mondjunk, a városi pártbizottságok mun-kájának fejlesztéséről szóló politikai bizottsági döntés végrehajtása érdekében a Szeged városi pártbizottság is úgynevezett területfelelősi rendszert hozott létre. Ezek az elvtársak kötelesek bizo-nyos számú pártszervezet munkáját rendszeresen el-lenőrizni, és segíteni. Remél-hető, hogy az alaposabb helyi ismeretek birtokában köny-nyebb lesz élő, eleven mun-kára szoktatni azokat, akik már-már csak arra ügyeltek, hogy papírforma szerint ne legyen munkájukban kifogá-solni való.

Bár a csomó egyelőre megvan és nehezen hozzáférhető, bizonyos vagyok benne, hogy a párt ezt is megoldja a többihez hasonlóan. Csak éppen eszem-be jut, hogy az utánunk jövő nemzedékek fölfont szemöl-dökkel, fejcsóválva lapozgat-ják majd a mi korunk króni-káját, mert nem értik, se-hogyan se értik, miért fog-lalkoztak 1974-ben oly sokat a demokratizmussal, miért nem volt az egészen termé-szetes dolog.

T. NAGY ISTVÁN

Ifjúsági parlament az áramszolgáltatónál

Az ifjúsági parlament résztvevőinek egy csoportja

Tegnap sikeres ifjúsági parlamentet tartottak a DEMASZ szegedi üzemigazgató-ságán. A KISZ-szervezet ál-tal rendezett parlament 62 résztvevője négy megyéből érkezett, s a vállalat több mint 300 fiatal dolgozóját képviselték. Összinté legkör és intenzív munka jellemez-te a megbeszélést, melynek témái között számos, a fiata-lokat és a vállalat munkáját egyaránt közelről érintő kér-dés szerepelt, az újtömozga-lomtól a fiatalok üdülteté-ség, a munkában való rész-vételükig és a lakásépítési akciókig. Az élénk vita és a bírálatok őszintesége is je-lezte, hogy a vállalatnál jó a légkör, megfellelően, a mun-kában betöltött szerepük fontossága szerint juthatnak szóhoz a fiatalok. S hogy a vállalat is jól foglalkozik fiatal dolgozóinak helyzeté-vel, életkörülményeivel, mi sem mutathatná jobban, mint a vitában felmerült adat: 1973-ban a vállalatnál több mint 4 millió forintot adtak a fiataloknak lakás-építésük, illetve lakásvár-lásuk támogatásához. Még-hozzá nem elaprozott, kis összegekben, hanem egy-egy dolgozó fiatal 100—150 ezer forint kamatmentes hozzájárulást kapott.

A tegnapi ifjúsági parla-

ment jó alkalom volt arra, hogy felmérjék az elteit két év munkáját, az ifjúsági tör-vény végrehajtásának hely-zetét a vállalatnál, illetve a szegedi üzemigazgató-ság-nál, egyúttal megszabják a to-vábbi feladatokat. A parla-menten hozott döntések köz-ül figyelmet érdemel, hogy a DEMASZ KISZ-istái véd-nökséget vállaltak a tarjáni záportárhoz építésének áram-szolgáltatással kapcsolatos munkái fölött.

Növekszik a vegyes iparcikkek forgalma

A vegyes iparcikkek forgalma az előző évi megtorpanást követően tavaly ismét dinamikus fejlődött. Évek óta először sikerült egyensúlyi helyzetet teremteni az építőanyag-előállításban — állapította meg Gábor Pál főosztályvezető a vas-műszaki és tüzelőkereskedelmi szakmai értekezle-ten szerdán, a Belkereskedelmi Minisz-teriumban.

Az idei tennivalókról szólva egyebek között elmondotta, hogy a vegyes iparcikk szakmában 10,4 százalékos forgalomnöve-kedést terveztek, ezen belül várhatóan csökken a tartós fogyasztási cikkek rész-

aránya, s továbbra is dinamikusn fejlődik a vasárúrk. Tovább kell lépni a la-kásprogram végrehajtásához szükséges építési és szerelési anyagok biztosításában. A belkereskedelmi kontingens bevezetésé-vel fűrdőkádó várhatóan csökkennek az ellátási nehézségek, s javul a szerelvény-áru kínálata. A KGM érintett vállalatai a tavalyinál 6 százalékkal több fogyasztási cikket adnak a kereskedelemnek, s a hi-nyok megszüntetésére fozozzák az ím-portot. A rendelkezésre álló árualapok a kielégítő ellátáshoz elegendők, s a tava-lyihoz hasonló jó ellátást tudnak nyújtani építőanyagokból is.